

Agenda

- Vad ska vi mäta?
  - Vilka mätpunkter, vad ska lagras?
  - Reduktion av mätpunkter
- Hur analyserar vi?
  - Statistiska grundbegrepp
  - Övervaka processer/styrdiagram
  - Styra på tolerans?
  - Kapabilitet
- Hur ska vi mäta?
  - Noggrannhet/Repeterbarhet

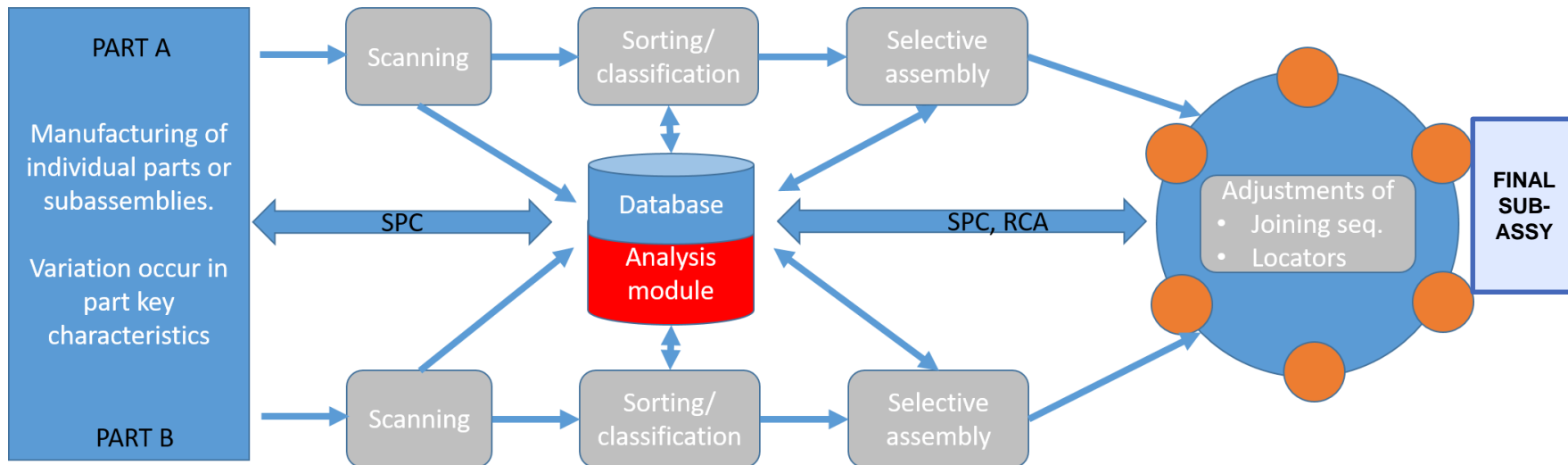
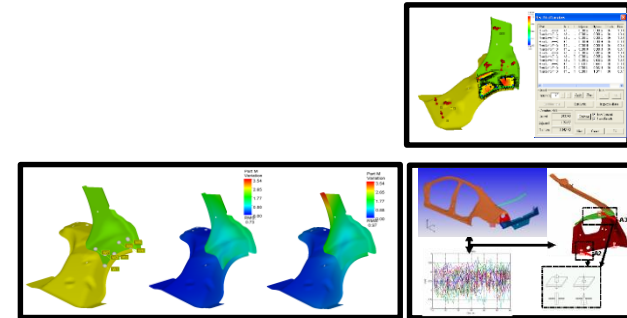
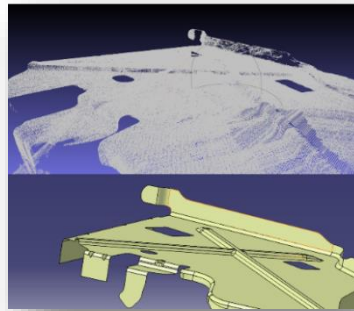
Agenda

- Vad ska vi mäta?
  - Vilka mätpunkter, vad ska lagras?
  - Reduktion av mätpunkter
- Hur analyserar vi?
  - Statistiska grundbegrepp
  - Övervaka processer/styrdiagram
  - Styra på tolerans?
  - Kapabilitet
- Hur ska vi mäta?
  - Noggrannhet/Repeterbarhet

Using the Digital Twin in the Production Phase

Data:
Scan data on part level or
subassembly level (point clouds)

What data to use?
What data to store?

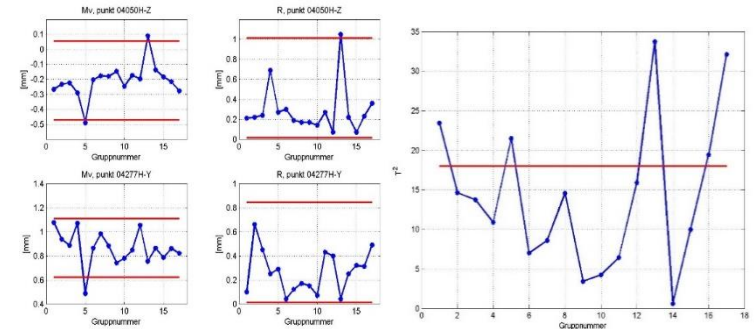
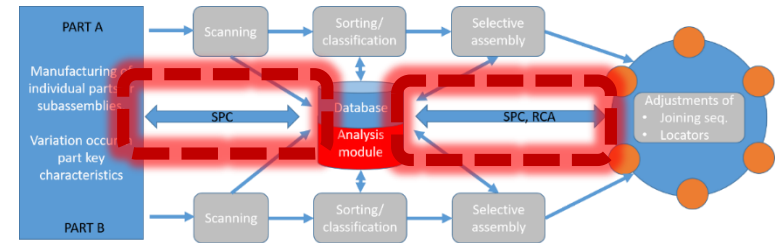
Using the Digital Twin in the Production Phase

Purpose: Detect assignable sources of variation/deviation

Method: (Multivariate) Control charts

Input needed:

1. Points to control final demands
  - From design department
2. Points to control assembly fixtures (not part level)
  - Maximize information
3. Points to control other sources of variation
  - Cluster analysis

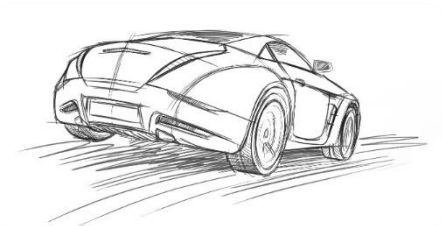
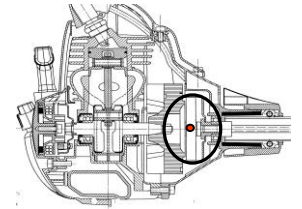
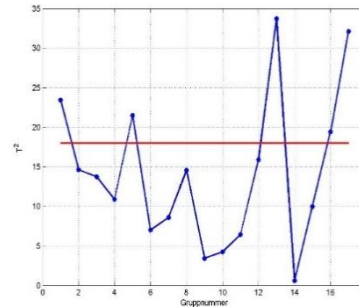
Using the Digital Twin in the Production Phase

Purpose: Detect assignable sources variation/deviation

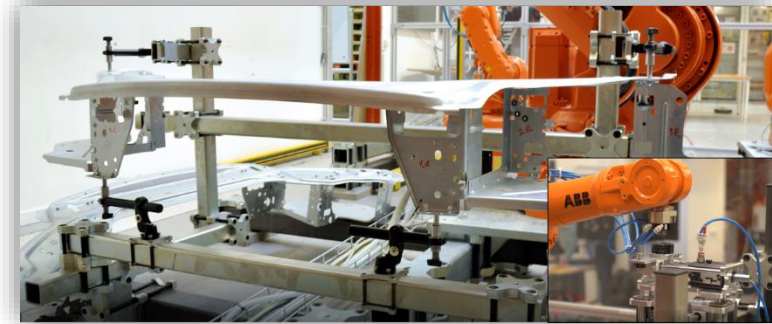
Method: (Multivariate) Control charts

Input needed:

1. Points to control final demands
  - From design department
2. Points to control assembly fixtures (not part level)
  - Maximize information
3. Points to control other sources of variation
  - Cluster analysis

Using the Digital Twin in the Production Phase

Purpose: Detect assignable sources of variation/deviation

Method: (Multivariate) Control charts

Input needed:

1. Points to control final demands
  - From design department
2. Points to control assembly fixtures (not part level)
  - Maximize information
3. Points to control other sources of variation
  - Cluster analysis

$$x = A\theta + \epsilon$$

$$\hat{\theta} = (A^T A)^{-1} A^T \theta$$

$$\Sigma_{\hat{\theta}} = \sigma^2 M^{-1}, M = A^T A$$

Max information => minimize the covariance matrix => minimize the determinant of M^{-1} (D-optimal solution)

Carlson JS, Söderberg R, Lindkvist L. 2003, Geometrical Inspection Point Reduction Based on Combined Cluster and Sensitivity Analysis. ASME. ASME International Mechanical Engineering Congress and Exposition,

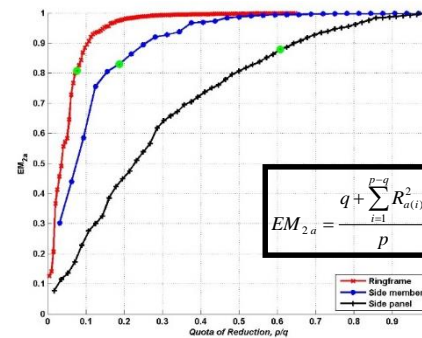
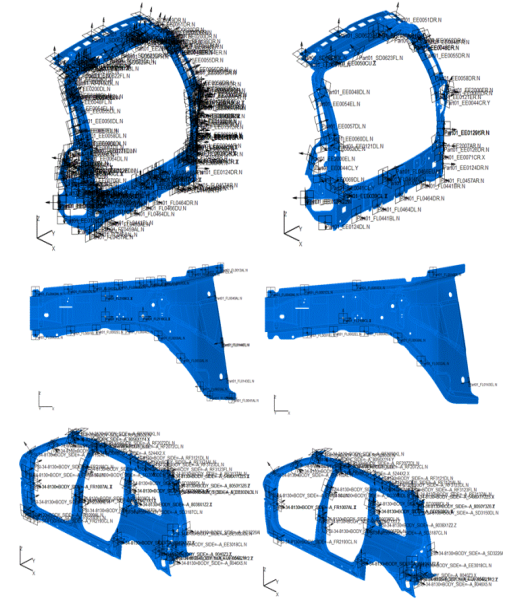
Using the Digital Twin in the Production Phase

Purpose: Detect assignable sources of variation/deviation

Method: (Multivariate) Control charts

Input needed:

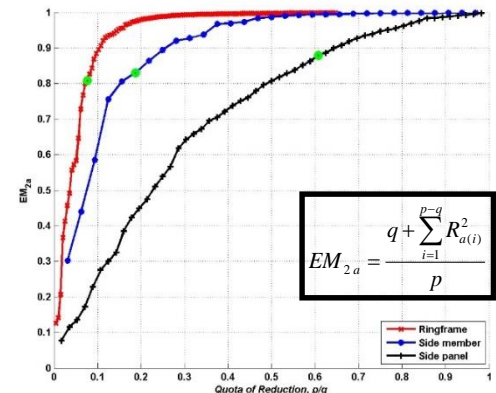
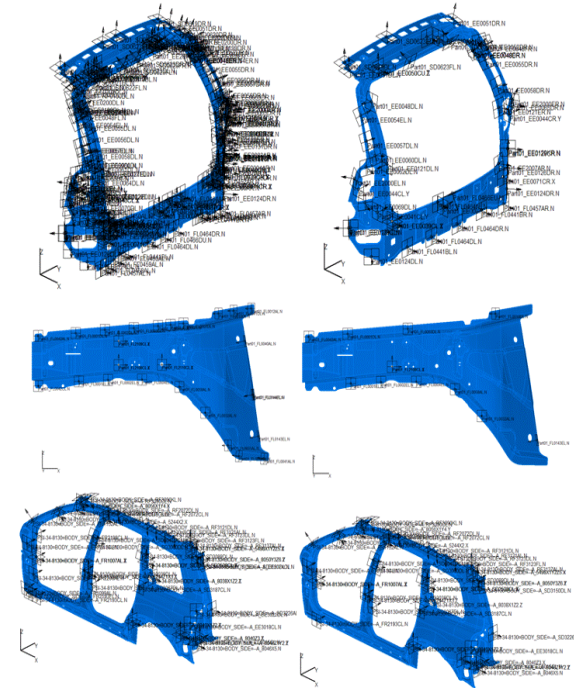
1. Points to control final demands
  - From design department
2. Points to control assembly fixtures (not part level)
  - Maximize information
3. Points to control other sources of variation
  - Cluster analysis

Wärmefjord K, Carlson JS, Söderberg R. A Measure of the Information Loss for Inspection Point Reduction. ASME. J. Manuf. Sci. Eng. 2009;131(5):051017-051017-6.

Inspection point reduction

- Cluster analysis used for reducing the number of inspection points.
- Based on correlations between inspection points and a measure of information.
- Working procedure:
  1. Load measurement data.
  2. Specify what points that must not be removed.
  3. Conduct cluster analysis.
  4. One representative for each cluster is then inspected.

Industrial case studies

Ringframe: 195 $\Rightarrow$ 50 inspection points (74 % removed).

Side member: 32 $\Rightarrow$ 13 inspection points (59 % removed).

Side panel (already reduced data set): 56 $\Rightarrow$ 45 inspection points (20 % removed).

Joining Sequence Optimization

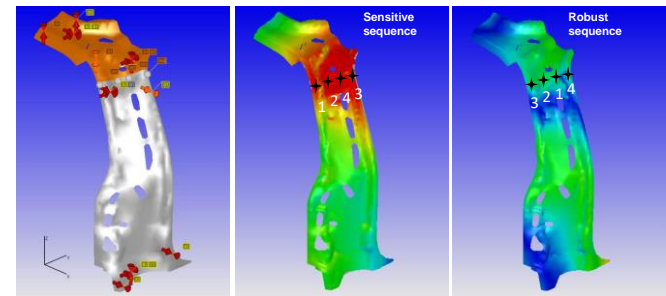
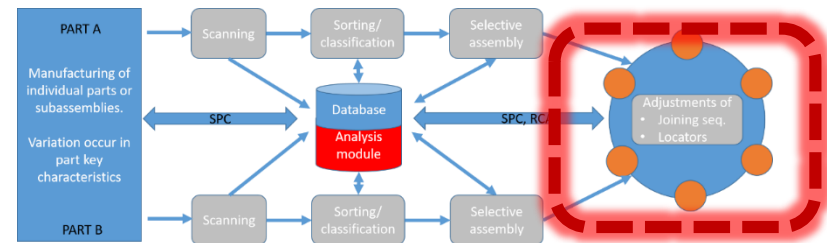
Joining sequence affects geometrical quality of the assembled product.

Joining sequence can be optimized using for example genetic algorithms

Input needed:

Geometrical inspection data on part level in

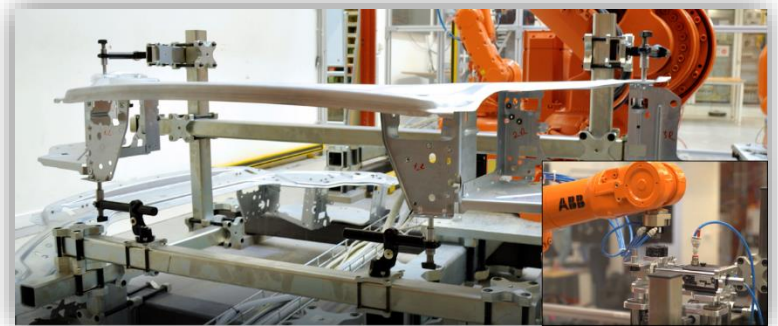
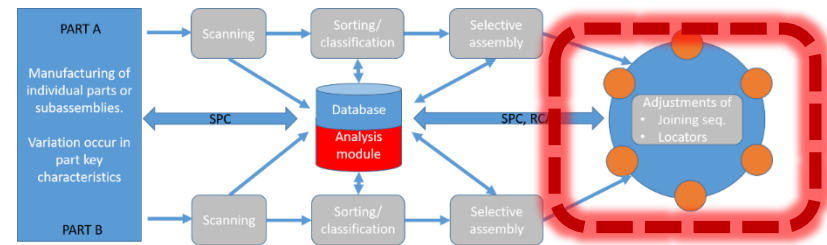
- Welding points
- (Potential) Contact points (flanges, contact areas)

Wärmefjord, K., Söderberg, R., Lindau, B., Lindkvist, L., Lorin, S., 2016, "Joining in Nonrigid Variation Simulation," *Computer-aided Technologies - Applications in Engineering and Medicine*

Adjustment of locators

- With flexible fixtures, the locators can be adjusted in their steering direction to improve geometrical quality.
- Based on simulation model from design phase

Input needed

- Inspection data from dimensions to be optimized (often the same as points to control final demands)

Root Cause Analysis

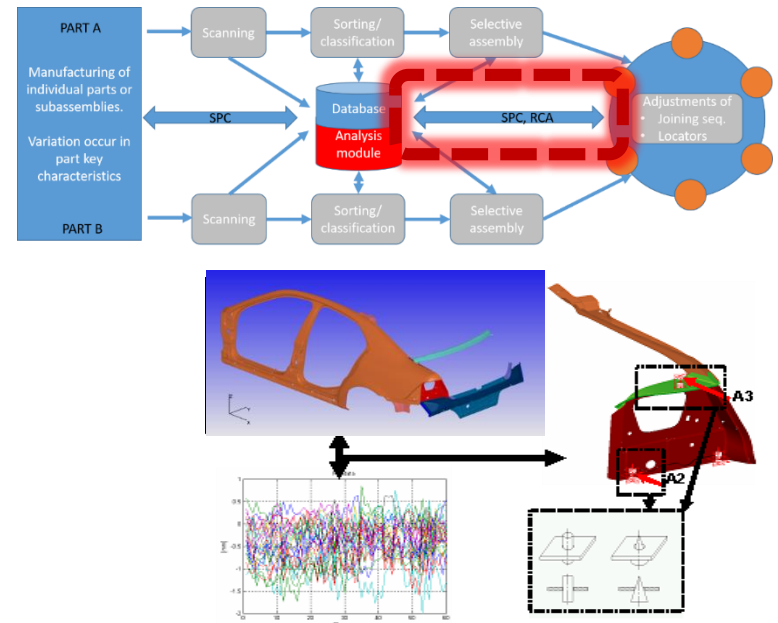
Detects errors in locators, fixtures and assembly stations

Inspection data from produced product is used together with a virtual product model to analyse:

- If product error originate from assembly fixtures.
- If so, decide what fixture and what locators that has generated the error.

Input needed

- Same points as for controlling assembly fixtures

$$x = A\theta + \epsilon$$

$$\hat{\theta} = (A^T A)^{-1} A^T \theta$$

$$\Sigma_{\hat{\theta}} = \sigma^2 M^{-1}, M = A^T A$$

Max information => minimize the covariance matrix => minimize the determinant of M^{-1} (D-optimal solution)

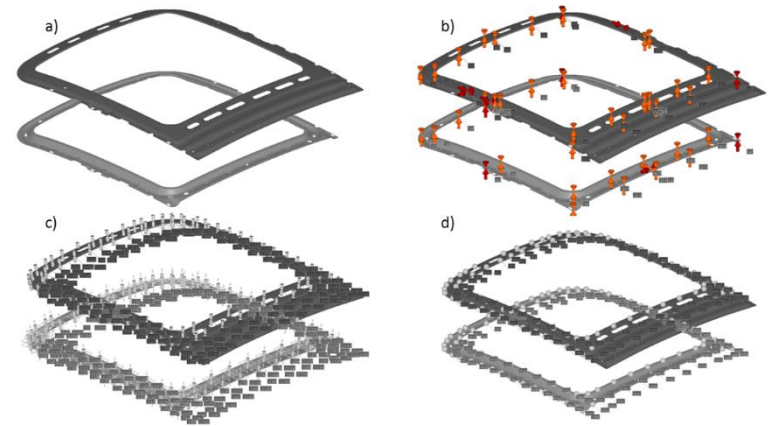
Summary – Inspection data to feed a DT in production phase

Data needed in simulation model:

- Locators
- Contact points
- Weld points

Inspection data needed for control/analysis of the process:

- Contact and joining points
- Points for final demands
- Points to control assembly fixtures
- Points to control "other sources" of variation (based on experience and cluster analysis)

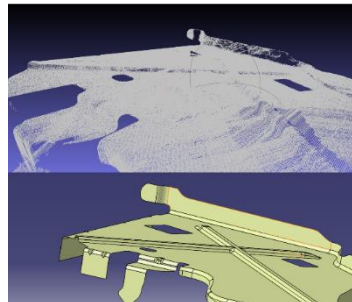
a) Sun roof ringframe example

b) *Locators* (25+26)

c) *Contact points* (191)

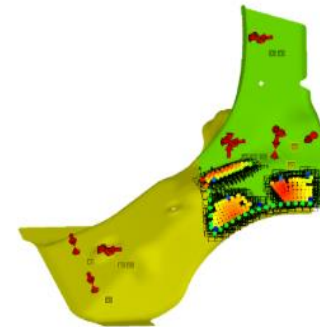
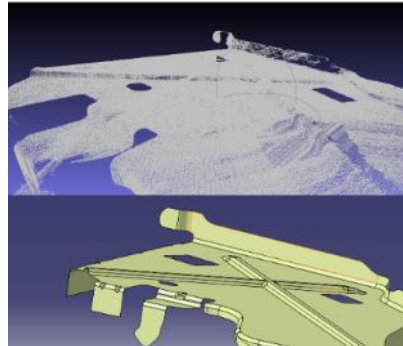
d) *Weld points* (95)

$25+26+191*2=433$ points (1.7 % of the nodes)

Data Quality

- Data accuracy – inspection error, repeatability
- Metadata
  - Date, time, operator, batch, process conditions - This kind of data must be linked to inspection data.
- Big data challenges
  - **Volume: storage**
  - Velocity
  - Variety

Part	Loc...	L...	Adju...	Optimum	Lock	Dir...
Rear Lamp RHS	A1...	L	0.000 A	0.000 A	On	1.0, I
Rear Lamp RHS	A2...	L	0.000 A	0.000 A	On	1.0, I
Rear Lamp RHS	A3...	L	0.000 A	0.000 A	On	1.0, I
Rear Lamp RHS	B1...	L	0.000 H	0.000 H	On	0.0, I
Rear Lamp RHS	B2...	L	0.000 H	0.000 H	On	0.0, I
Rear Lamp RHS	C1...	L	0.000 D	0.000 D	On	0.0, I
Rear Lamp RHS	A1...	T	0.000 A	0.000 A	Off	1.0, I
Rear Lamp RHS	A2...	T	0.000 A	0.250 A	Off	1.0, I
Rear Lamp RHS	A3...	T	0.000 A	0.534 A	Off	1.0, I
Rear Lamp RHS	B1...	T	0.400 L	0.452 L	Off	0.0, I
Rear Lamp RHS	B2...	T	0.500 L	0.682 H	Off	0.0, I
Rear Lamp RHS	C1...	T	0.900 I	1.377 I	Off	0.0, I

Adjust
Increment: 0.1   Apply   Zero   On   Off

Edit Directions   Opt. Limits   Inspection Data

Deviation, RSS
Current: 3.01348   Optimize   From Nominal
Adjusted: 1.79827   Show Results
Optimized: 0.848443   Hide   Cancel   OK

Agenda

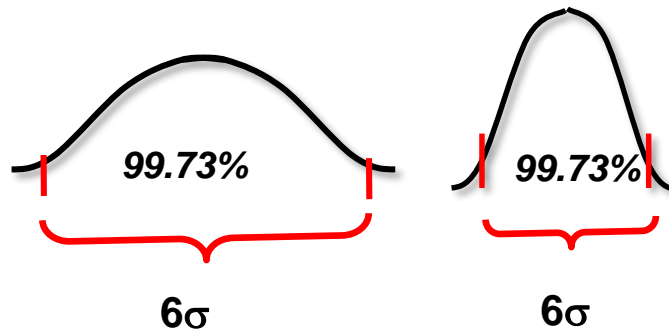
- Vad ska vi mäta?
  - Vilka mätpunkter, vad ska lagras?
  - Reduktion av mätpunkter
- Hur analyserar vi?
  - Statistiska grundbegrepp
  - Övervaka processer/styrdiagram
  - Styra på tolerans?
  - Kapabilitet
- Hur ska vi mäta?
  - Noggrannhet/Repeterbarhet

Stokastiska variabler

- En stokastisk variabel X följer ofta en fördelning, som ger oss information om möjliga utfall och hur sannolika dessa är.
- Fördelningen beskrivs ofta med en täthet, $f_X(x)$. Då X är diskret gäller att $f_X(x) = P\{X=x\}$. X har även en fördelningsfunktion, $F_X(x) = P\{X \leq x\}$.
- En stokastisk variabel X har väntevärde $\mu = E[X]$ och varians $V(X) = \sigma^2$.
- Exempel: Låt X beskriva hur lång en svensk treåring är.

Normalfördelning

- En fördelning är en modell för data och beskriver sannolikheten för en viss observation.
- Normalfördelningen är en symmetrisk fördelning.
- Fördelningen bestäms av väntevärdet, μ , och standardavvikelsen, σ .
- Arean under kurvan motsvarar sannolikheten för ett utfall i detta område.

Skattningar

- Utifrån ett stickprov vill man ibland bestämma ett approximativt värde på en intressant, men okänd, parameter (till exempel väntevärdet).
- Stickprov bör tas slumpmässigt.

Skattning av μ och σ^2

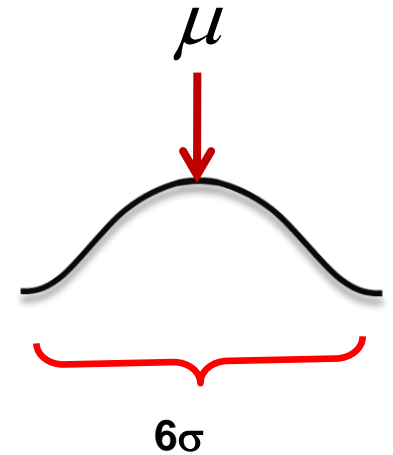
- Väntevärdet μ skattas med stickprovsmedelvärdet:

$$\hat{\mu} = \bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

- Variansen σ^2 skattas med stickprovsvariansen:

$$\hat{\sigma}^2 = s^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 = \frac{1}{n-1} \left(\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2 \right)$$

- Range= $\max(X_i)$ - $\min(X_i)$

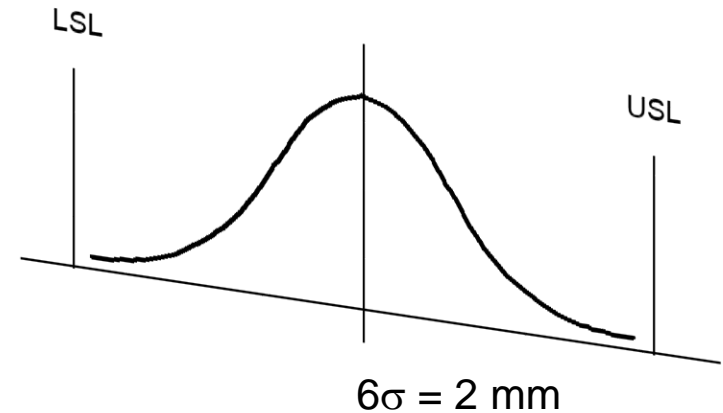
Konfidensintervall

- Anger osäkerheten i vår skattning.
- $X_1, X_2, \dots, X_n$ är ett stickprov på en s.v. X .
- Bilda $L(X_1, X_2, \dots, X_n)$ och $U(X_1, X_2, \dots, X_n)$ s. a.

$$P\{L \leq \phi \leq U\} = 1-\alpha$$

- Då sägs $[L,U]$ vara ett konfidensintervall för ϕ med konfidsensgrad $1-\alpha$

Variation och toleranser

Variation

- är vad vi får från processen,
- kan väsentligen skilja sig från toleranserna.

Toleranser eller specifikationsgränser är

- tillåten nivå på variation,
- baserade på funktionella eller estetiska krav.

$0 \pm 1 \text{ mm}$

Part variation from stamping

Variation due to joining process

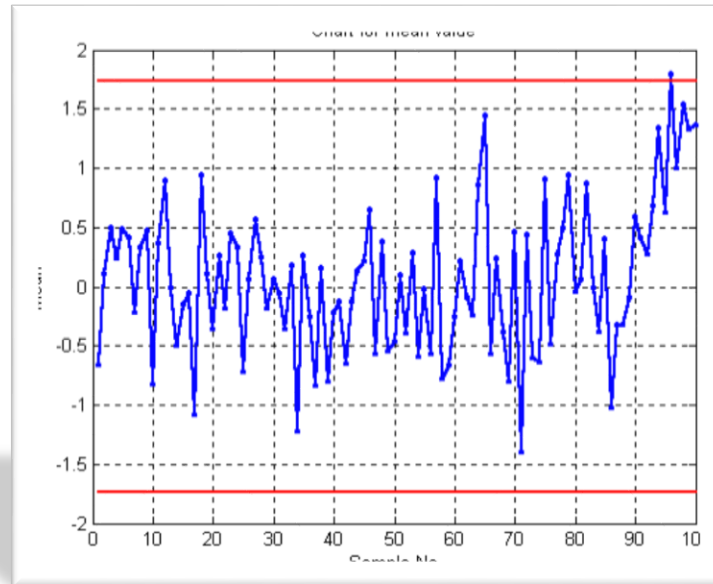

Variation due to manual assembly

Variation in final product

Styrdiagram

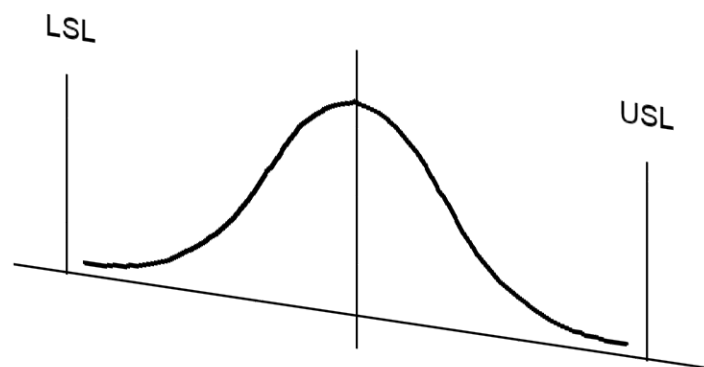
Toleransgränser vs. styrgränser

Toleransgränser är

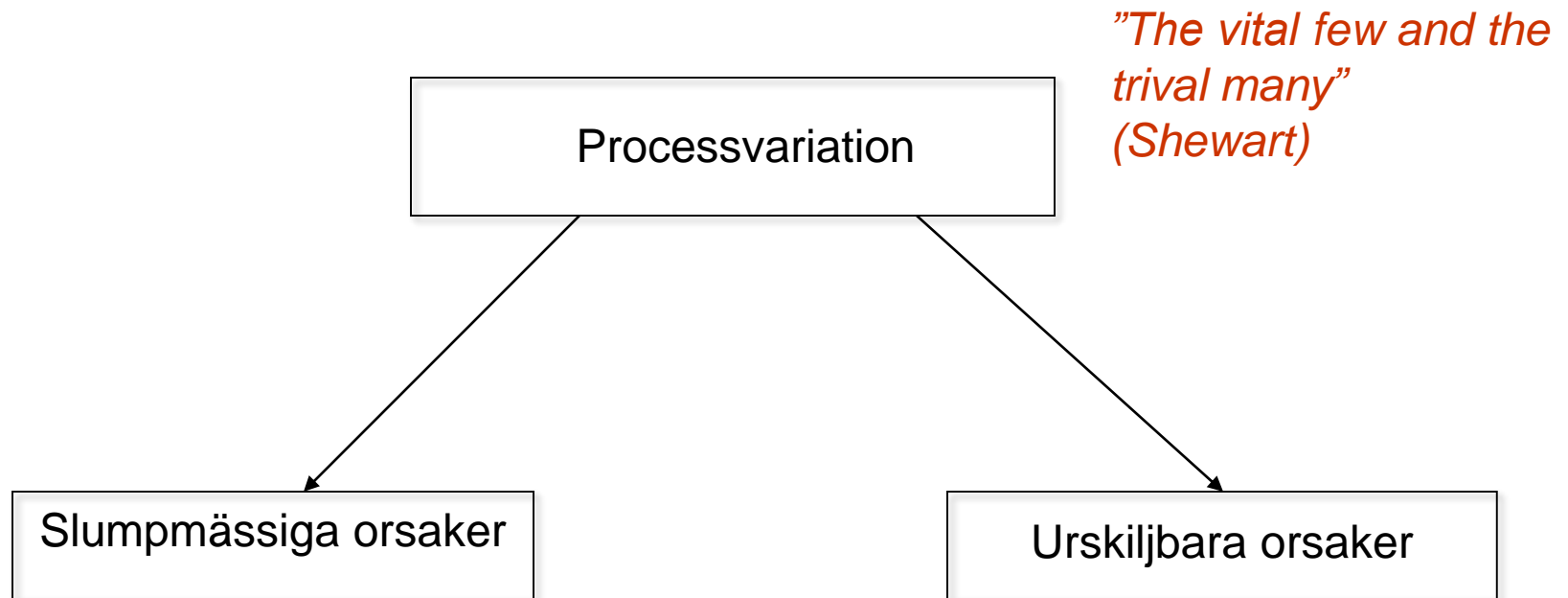
- baserade på funktionella eller estetiska krav
- **kopplade till produkten**

Styrgränser är:

- baserade på processens medelvärde och variation
- beroende av kvaliteten på skattningen av medelvärde och variation
- används för att hitta urskiljbara orsaker till variation
- **kopplade till processen**

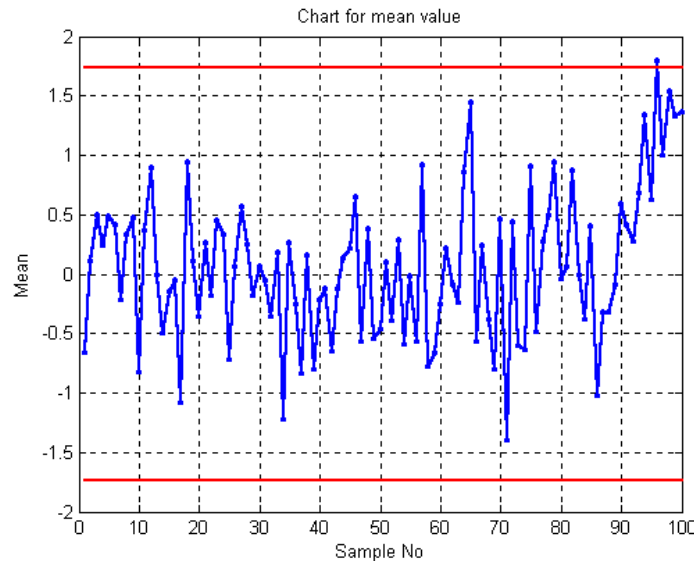
Urskiljbara och slumpmässiga variationsorsaker

En process som saknar urskiljbara variationsorsaker sägs vara "i statistisk jämvikt" och är stabil under långa tidsperioder.

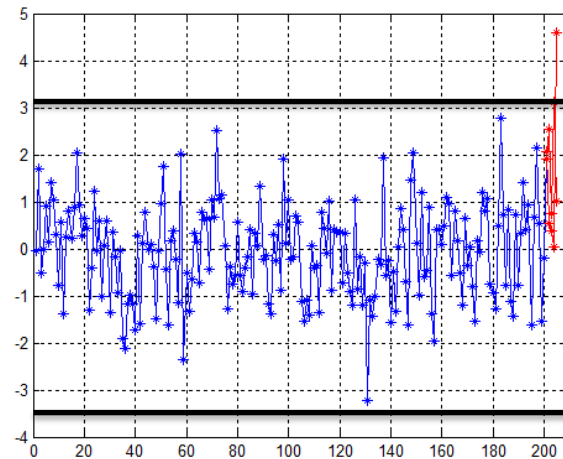
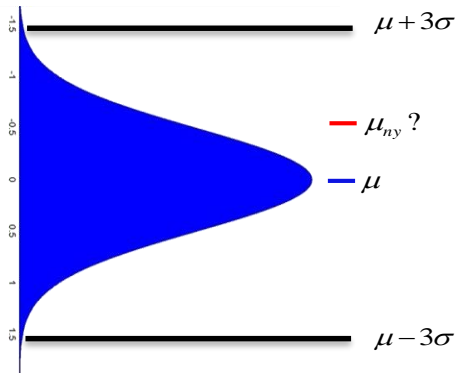
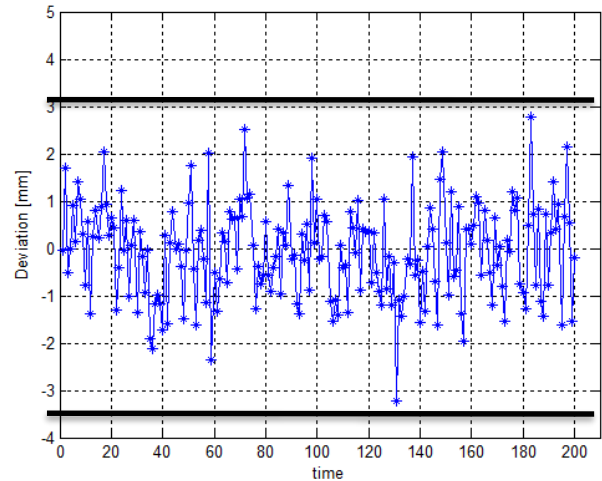
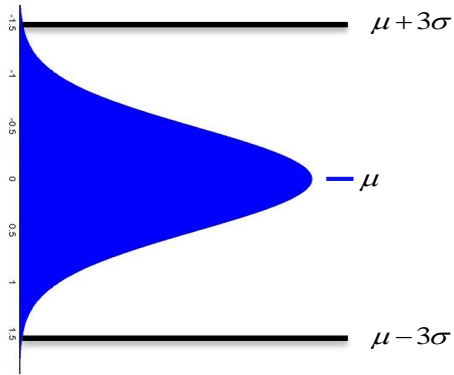
Styrdiagram

- Hjälpmiddel för att avgöra om en process är i statistisk jämvikt.
- Hjälpmiddel för att hitta avvikelser (urskiljbara variationsorsaker) i processen och därmed även ett förbättringsverktyg.
- Styrgränser?

Styrgränser

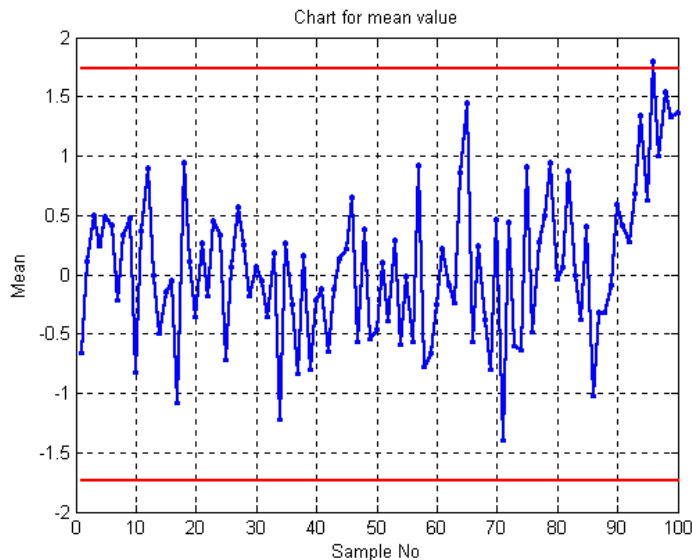

Vill hitta styrgränser
så att vi upptäcker
en förändring av
processens
medelvärde!

Traditionella styrdiagram

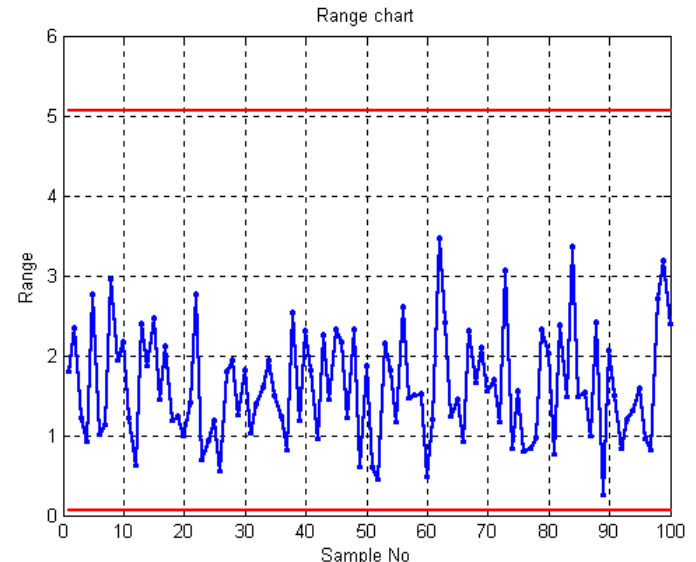
- $\bar{x}$ -diagram: För att kontrollera medelvärde

$$CL = \mu \pm 3 \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

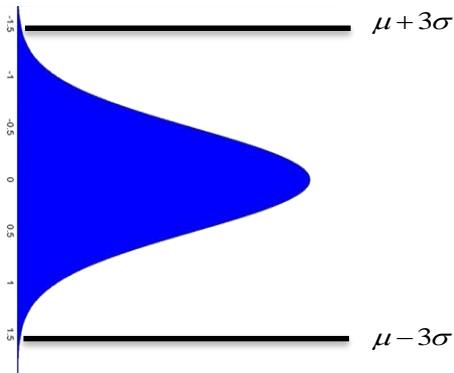
- r -chart: För att kontrollera inomgruppsvariation

$$UCL = D_1\sigma \quad LCL = D_2\sigma$$

Två typer av misstag

1. En slumpmässig variationsorsak misstas för att vara en urskiljbar (*Falsklarm*).
2. En urskiljbar variationsorsak misstas för att vara slumpmässig (*Uteblivet larm*).

Det är omöjligt att undvika båda typerna av misstag, men genom att alltid undvika en typ av fel, kommer det andra att uppträda ofta.

Överstyrning

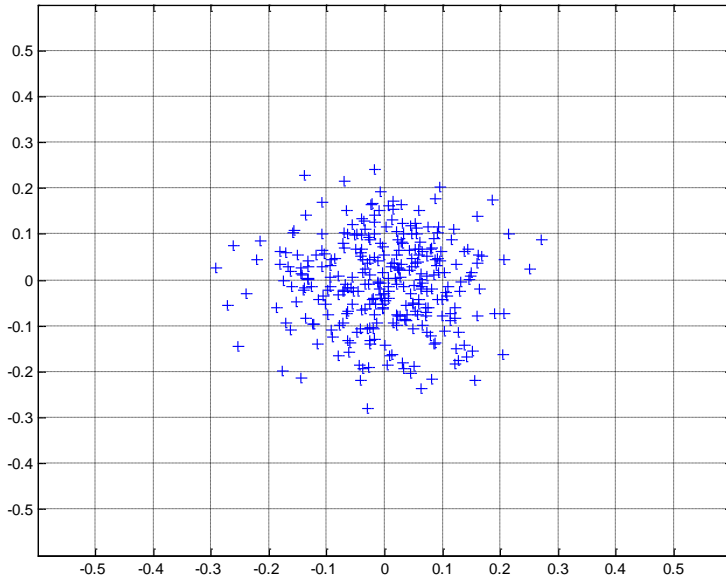
Exempel: Prickskytte.

Strategi A: Sikta alltid mot tavlans mitt.

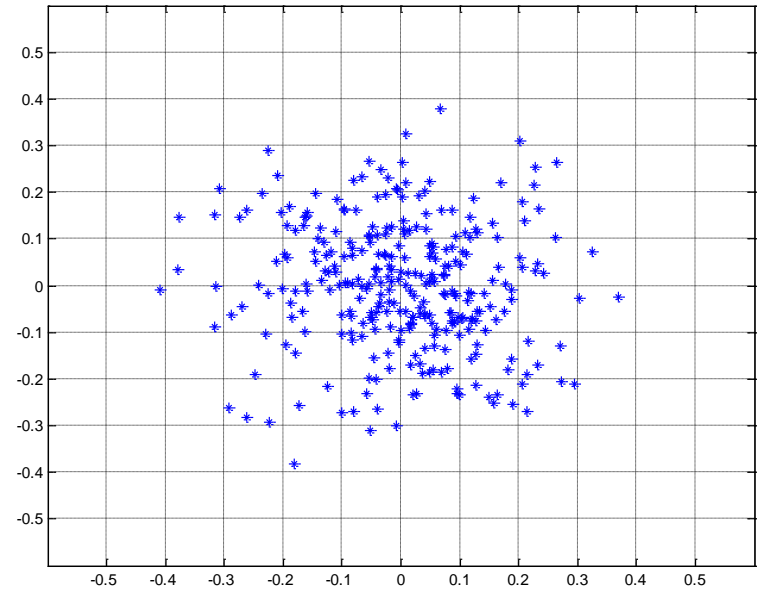
Strategi B: Kompensera för avvikelser i tidigare skott.

Om en process i jämvikt justeras på grund av att en enhet utanför tolerans produceras, kommer processen att försämrats ytterligare.

Ett exempel

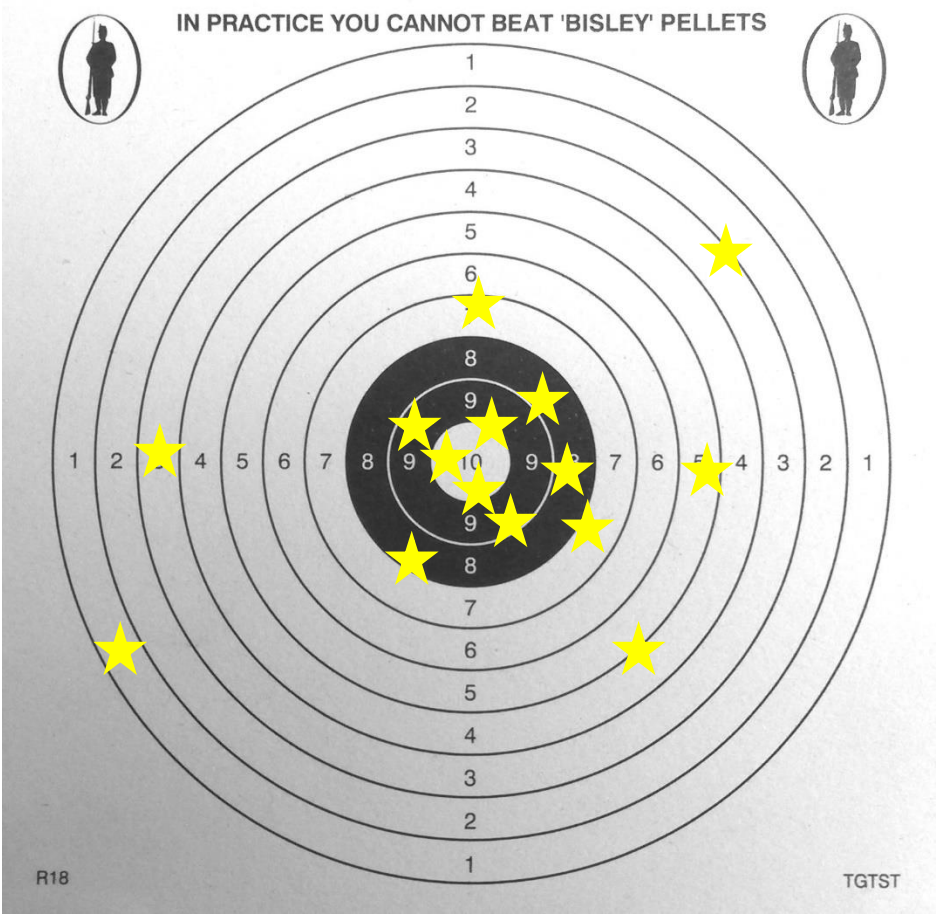

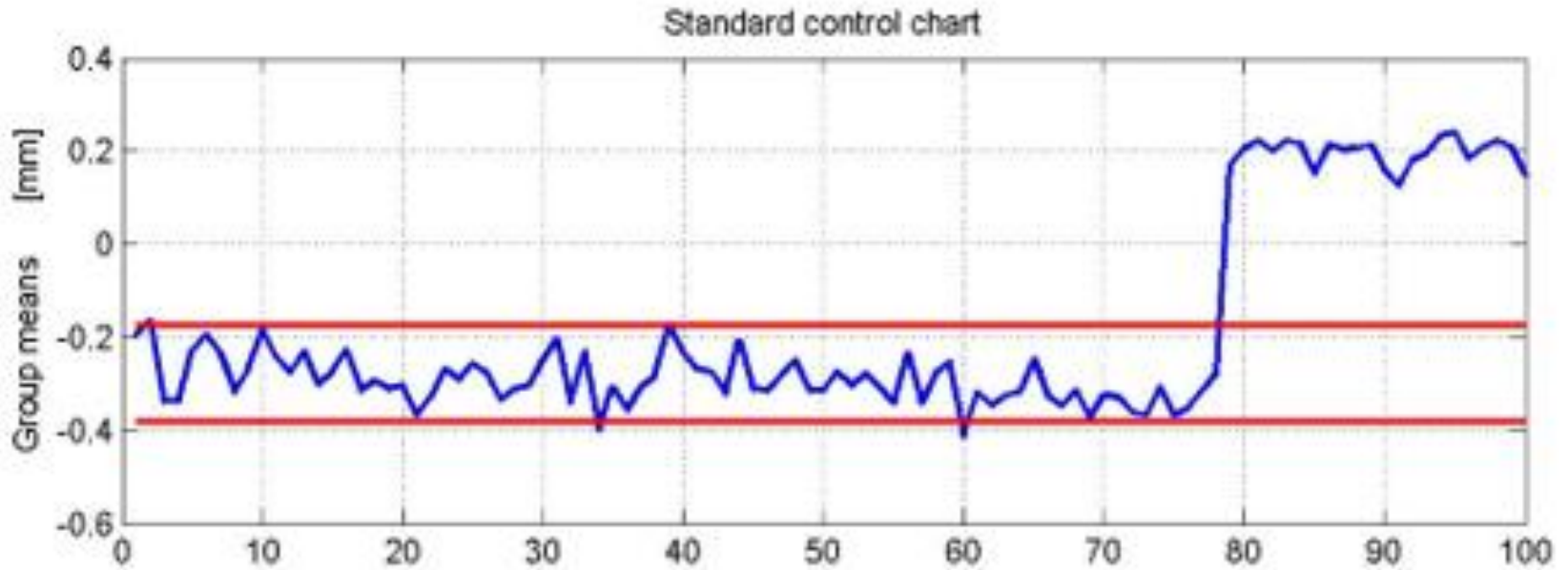
En process i jämvikt.

Samma process
kompenserad för önskade
resultat.

Att styra på tolerans

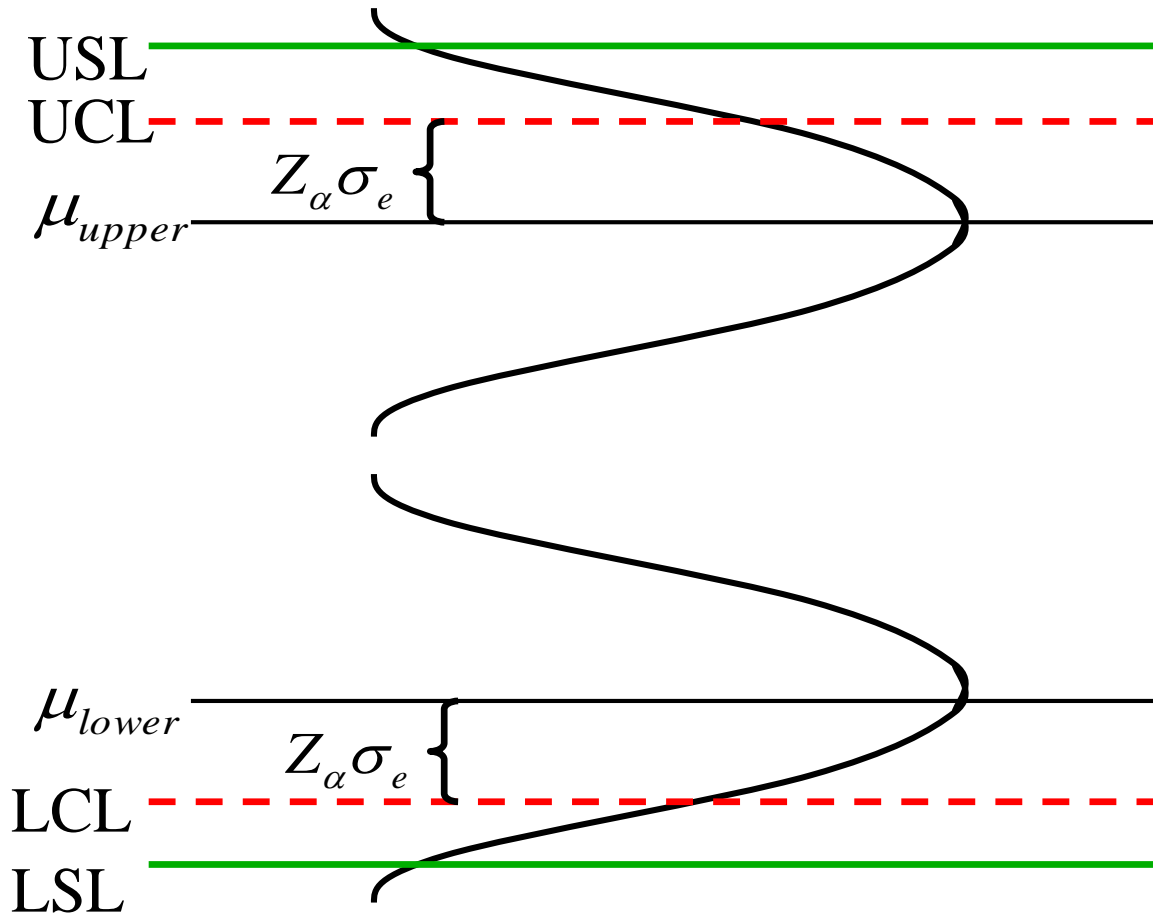
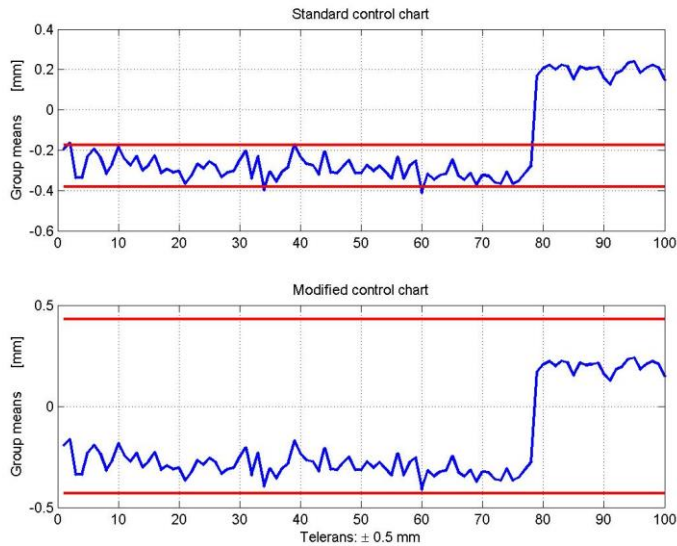

Tolerans +/- 0.5 mm
Hög kapabilitet!

Acceptansdiagram

För processer med hög duglighet används ett "acceptansdiagram".

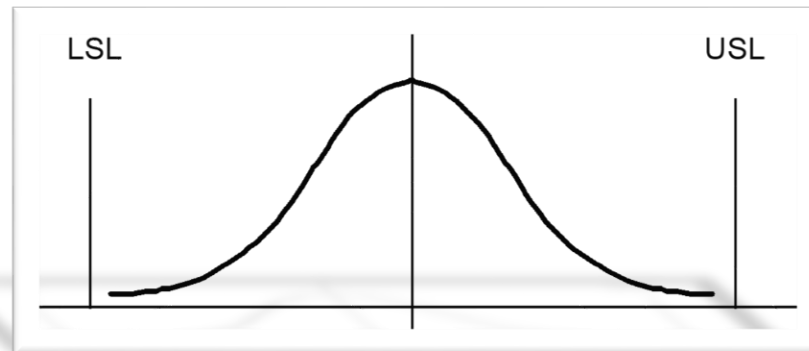
Andra typer av styrdiagram

- Kontinuerlig data
  - Medelvärde
  - Varians
  - Icke-normal fördelad data
  - Känsligare diagram (exv EWMA, CuSum, ...)
  - Acceptansdiagram
- Diskret data
  - Antal defekta
  - “Räknedata”
- Multivariata diagram
- Acceptanskontroll

Referenser:

- “Introduction to statistical quality control”, D Montgomery
- “Statistical process control”, Wetherill & Brown
- ...

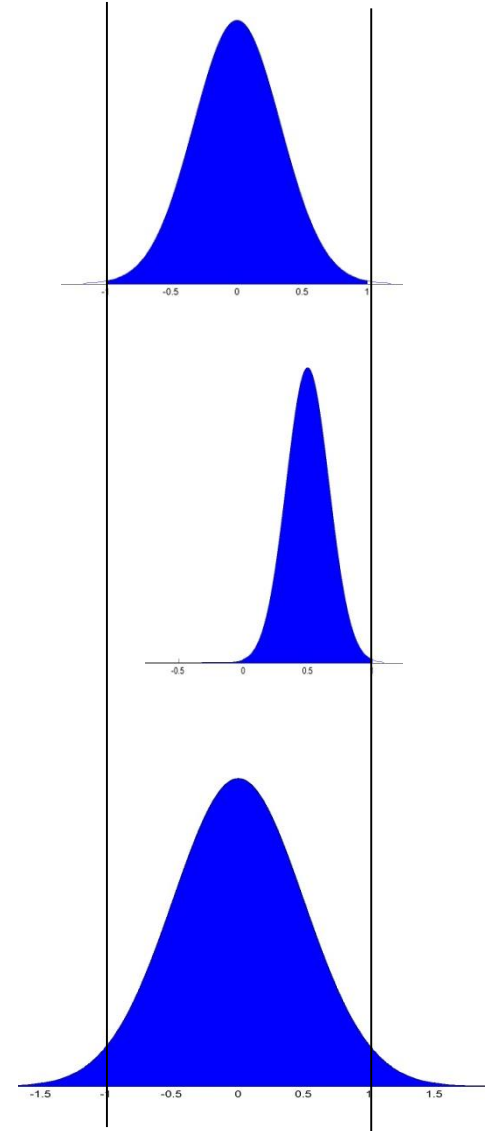
Duglighetsindex (kapabilitet): C_p & C_{pk}

Vad är duglighet?

Definition, duglighet

Förmågan hos en process att producera enheter med mått inom tolerans.

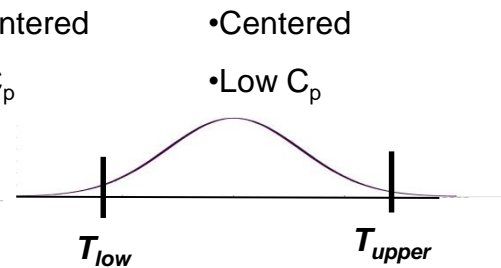
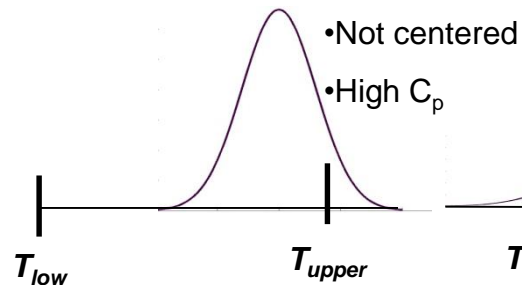
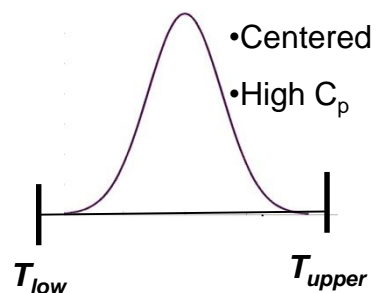
Duglighetsindex

$$C_p = \frac{T_{upper} - T_{lower}}{6\sigma}$$

σ skattas mha s

Allmänt rekommenderas $C_p > 1.33/1.67$, vilket motsvarar 60/0.6 ppm om processen är välcentrerad.

Value of C_p	ppm defects
0.67	46 000
0.83	12 500
1.00	2 700
1.17	500
1.33	60
1.50	7
1.67	0.6
1.83	0.04
2.00	0.02

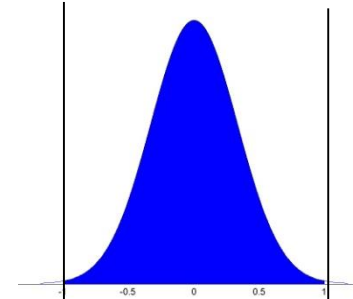

Duglighet

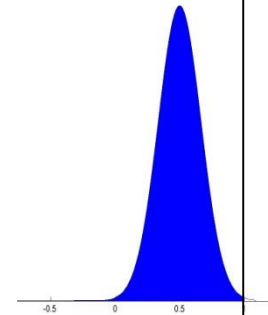
Övre
toleransgräns: 1

Nedre
toleransgräns : -1

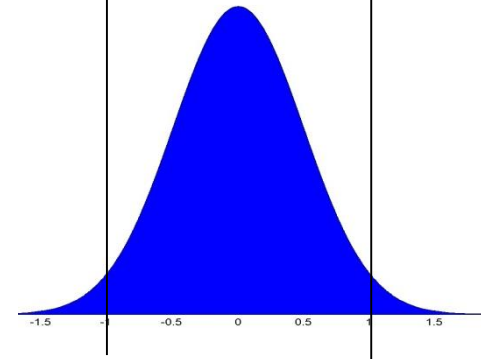
$$C_p=1$$

$$C_p=2$$

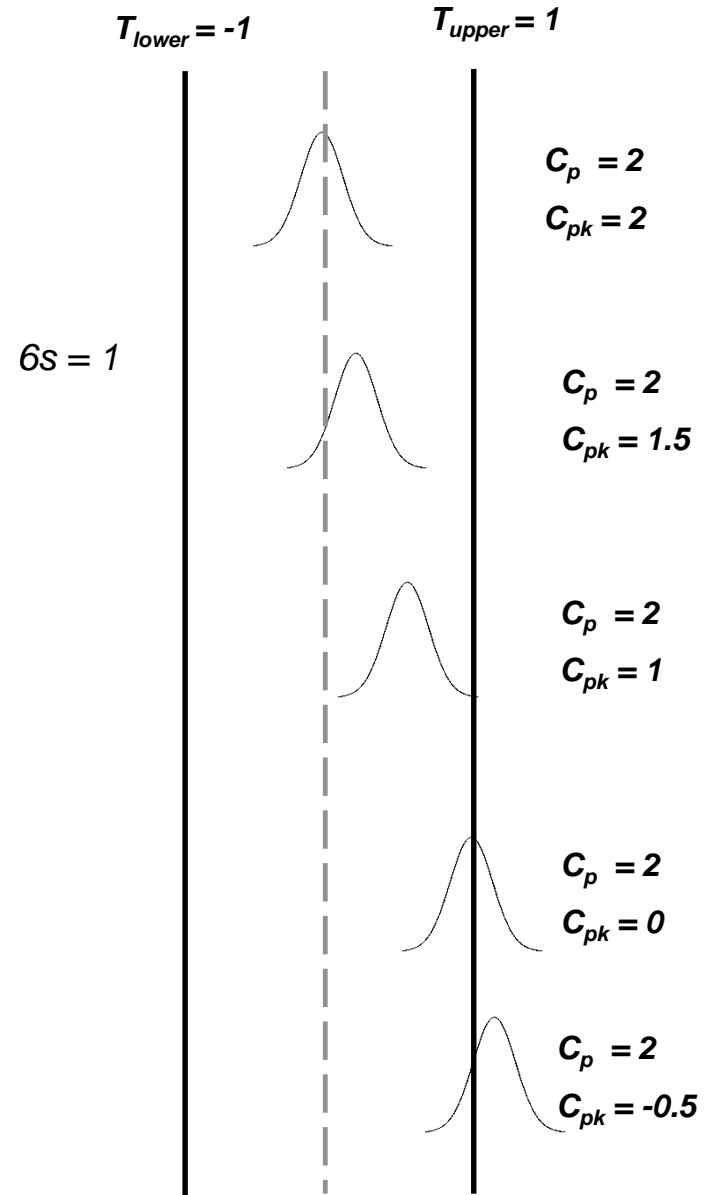
$$C_p=0.67$$

Korrigerat duglighetsindex

$$C_{pk} = \min\left(\frac{T_{upper} - \mu}{3\sigma}, \frac{\mu - T_{lower}}{3\sigma}\right)$$

Processens centrerings beaktas.

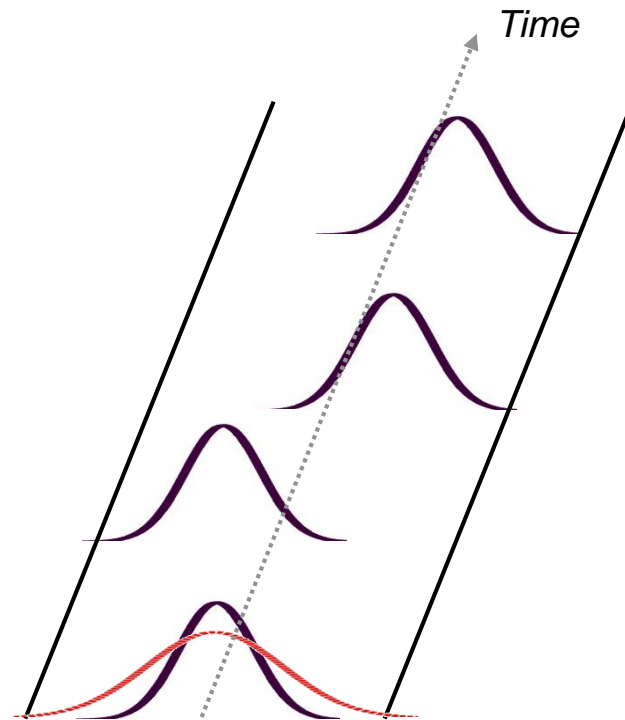

Process- och maskinduglighet

Vilka variationskällor ska inkluderas?

Maskinduglighet

Processduglighet

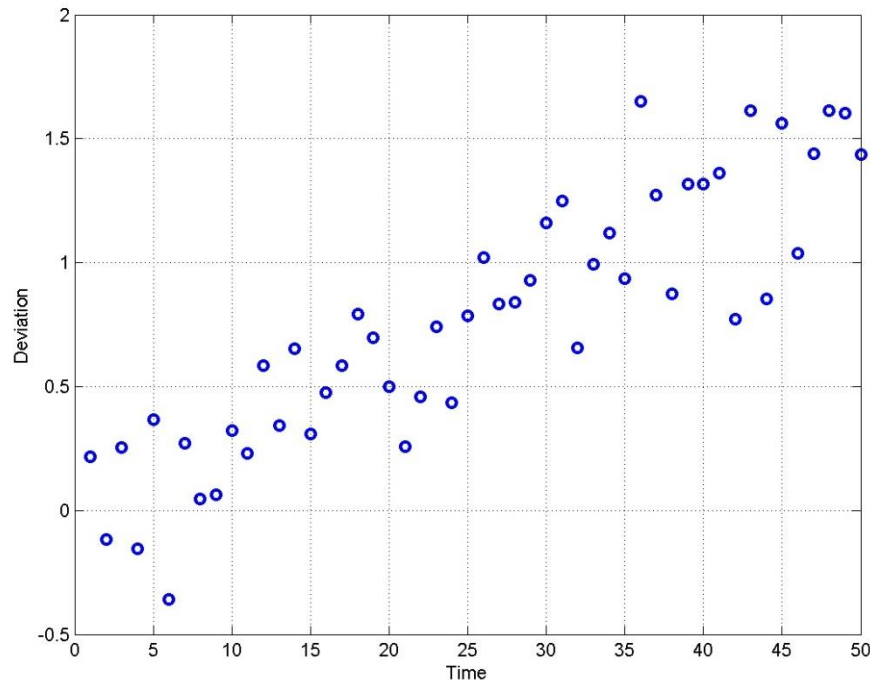
Problem förknippade med duglighetstal

- En process har duglighet endast om den är stabil.
- Stor osäkerhet i skattningen.
- Blir fel om processen ej är normalfördelad.

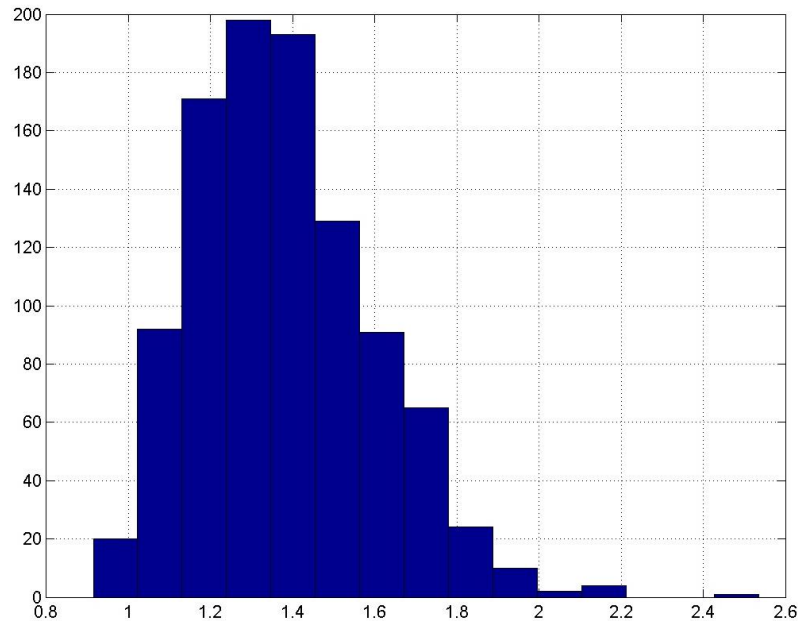
Problem förknippade med duglighetstal

Duglighetsindex är definierade endast då processen är stabil (i jämvikt).

Problem förknippade med duglighetstal

- Stor osäkerhet i skattningen.

Skattningar av C_p baserat på 1000 simuleringar av $N(0, 1/3)$.

Stickprovsstorlek=25, Verkligt värde på $C_p=1.33$.

1. C_{pk} -värdet beräknas för en process och beräkningen baseras på 25 mätta detaljer.
Resultat: 1.4
2. C_{pk} -värdet beräknas på nytt för samma process (nytt stickprov).
Resultat: 1.1

Problem förknippade med duglighetstal

95% konfidensintervall för C_p :

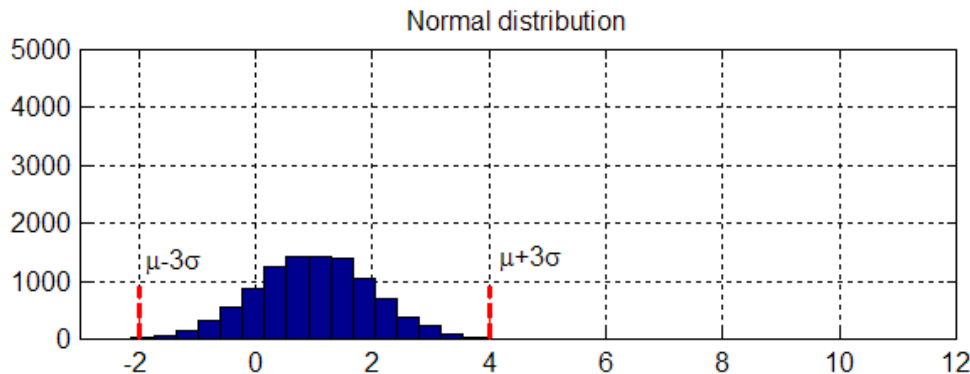
n:	10		20		25		30		40		50		60		70		80		100	
Estimated C_p																				
0,5	0,27	0,73	0,34	0,66	0,36	0,64	0,37	0,63	0,39	0,61	0,40	0,60	0,41	0,59	0,42	0,58	0,42	0,58	0,43	0,57
0,7	0,38	1,02	0,48	0,92	0,50	0,90	0,52	0,88	0,55	0,85	0,56	0,84	0,57	0,83	0,58	0,82	0,59	0,81	0,60	0,80
0,9	0,49	1,31	0,62	1,18	0,65	1,15	0,67	1,13	0,70	1,10	0,72	1,08	0,74	1,06	0,75	1,05	0,76	1,04	0,77	1,03
1,1	0,60	1,60	0,75	1,45	0,79	1,41	0,82	1,38	0,86	1,34	0,88	1,32	0,90	1,30	0,92	1,28	0,93	1,27	0,95	1,25
1,2	0,66	1,74	0,82	1,58	0,86	1,54	0,89	1,51	0,93	1,46	0,96	1,44	0,98	1,42	1,00	1,40	1,01	1,39	1,03	1,37
1,33	0,73	1,93	0,91	1,75	0,96	1,70	0,99	1,67	1,04	1,62	1,07	1,59	1,09	1,57	1,11	1,55	1,12	1,54	1,14	1,51
1,4	0,77	2,04	0,96	1,84	1,01	1,79	1,04	1,76	1,09	1,71	1,12	1,68	1,15	1,65	1,17	1,63	1,18	1,62	1,21	1,59
1,5	0,82	2,18	1,03	1,97	1,08	1,92	1,12	1,88	1,17	1,83	1,20	1,80	1,23	1,77	1,25	1,75	1,27	1,73	1,29	1,71
1,7	0,93	2,47	1,16	2,24	1,22	2,18	1,26	2,13	1,32	2,08	1,36	2,04	1,39	2,01	1,42	1,98	1,44	1,96	1,46	1,94
1,9	1,04	2,76	1,30	2,50	1,37	2,43	1,41	2,39	1,48	2,32	1,52	2,27	1,56	2,24	1,58	2,22	1,60	2,20	1,64	2,16
2,1	1,15	3,05	1,44	2,76	1,51	2,69	1,56	2,64	1,64	2,56	1,69	2,51	1,72	2,48	1,75	2,45	1,77	2,43	1,81	2,39
2,3	1,26	3,34	1,57	3,02	1,65	2,95	1,71	2,89	1,79	2,81	1,85	2,75	1,89	2,71	1,92	2,68	1,94	2,66	1,98	2,62

Ensidigt 95% konfidensintervall

n:	10	20	25	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
Estimated Cp													
0,5	0,30	0,36	0,38	0,39	0,41	0,42	0,42	0,43	0,43	0,44	0,44	0,44	0,45
0,6	0,36	0,44	0,46	0,47	0,49	0,50	0,51	0,52	0,52	0,53	0,53	0,53	0,54
0,7	0,43	0,51	0,53	0,55	0,57	0,58	0,59	0,60	0,61	0,61	0,62	0,62	0,62
0,8	0,49	0,58	0,61	0,63	0,65	0,67	0,68	0,69	0,69	0,70	0,71	0,71	0,71
0,9	0,55	0,66	0,68	0,70	0,73	0,75	0,76	0,77	0,78	0,79	0,79	0,80	0,80
1	0,61	0,73	0,76	0,78	0,81	0,83	0,85	0,86	0,87	0,88	0,88	0,89	0,89
1,1	0,67	0,80	0,84	0,86	0,89	0,92	0,93	0,94	0,95	0,96	0,97	0,98	0,98
1,2	0,73	0,88	0,91	0,94	0,97	1,00	1,02	1,03	1,04	1,05	1,06	1,07	1,07
1,3	0,79	0,95	0,99	1,02	1,06	1,08	1,10	1,12	1,13	1,14	1,15	1,15	1,16
1,33	0,81	0,97	1,01	1,04	1,08	1,11	1,13	1,14	1,15	1,16	1,17	1,18	1,19
1,4	0,85	1,02	1,06	1,09	1,14	1,16	1,19	1,20	1,22	1,23	1,24	1,24	1,25
1,5	0,91	1,09	1,14	1,17	1,22	1,25	1,27	1,29	1,30	1,31	1,32	1,33	1,34
1,6	0,97	1,17	1,22	1,25	1,30	1,33	1,36	1,37	1,39	1,40	1,41	1,42	1,43
1,7	1,03	1,24	1,29	1,33	1,38	1,41	1,44	1,46	1,48	1,49	1,50	1,51	1,52
1,8	1,09	1,31	1,37	1,41	1,46	1,50	1,52	1,55	1,56	1,58	1,59	1,60	1,61
1,9	1,15	1,39	1,44	1,48	1,54	1,58	1,61	1,63	1,65	1,66	1,68	1,69	1,70
2	1,22	1,46	1,52	1,56	1,62	1,66	1,69	1,72	1,74	1,75	1,76	1,78	1,79
2,1	1,28	1,53	1,60	1,64	1,70	1,75	1,78	1,80	1,82	1,84	1,85	1,86	1,87
2,2	1,34	1,61	1,67	1,72	1,79	1,83	1,86	1,89	1,91	1,93	1,94	1,95	1,96
2,3	1,40	1,68	1,75	1,80	1,87	1,91	1,95	1,98	2,00	2,01	2,03	2,04	2,05
2,4	1,46	1,75	1,82	1,88	1,95	2,00	2,03	2,06	2,08	2,10	2,12	2,13	2,14
2,5	1,52	1,82	1,90	1,95	2,03	2,08	2,12	2,15	2,17	2,19	2,21	2,22	2,23

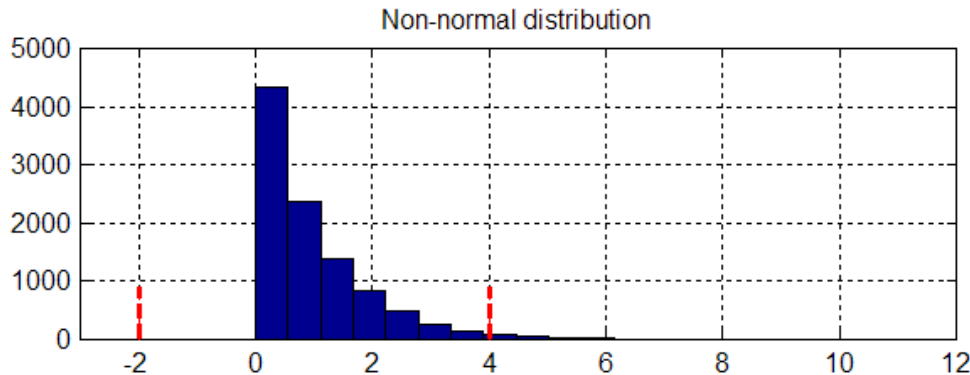
Problem förknippade med duglighetstal

Felaktigt resultat om data ej är normalfördelad!

$$C_p = T/6s = 1$$

2700 ppm defekta

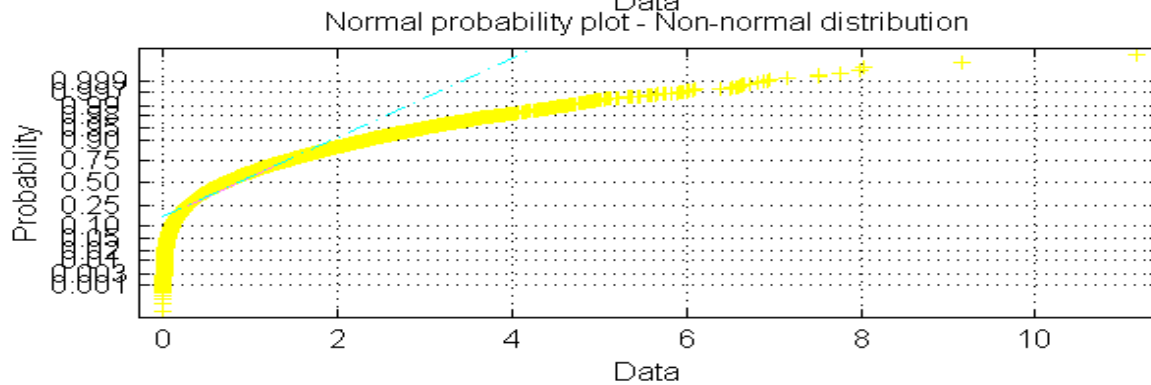
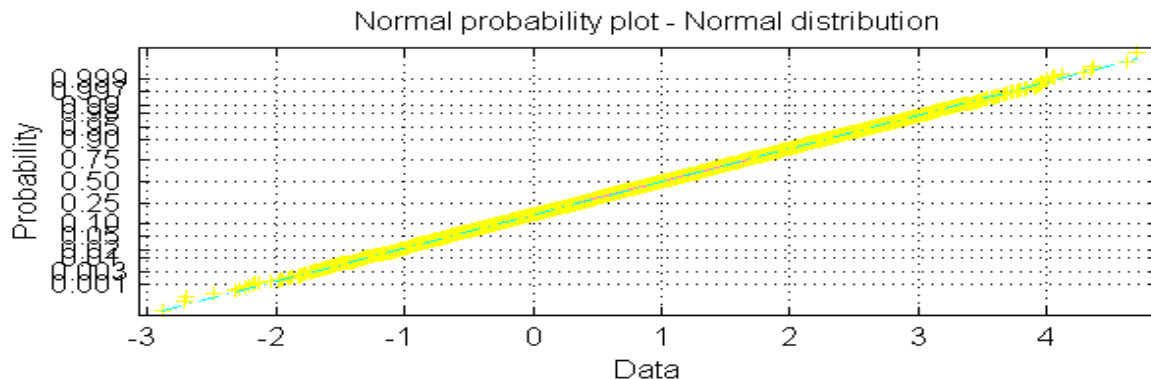

$$T/6s = 1$$

18 300 ppm
defekta

*6σ = 99.73% gäller
endast för
normalfördelningen!*

Normalplot

Normalfördelningstester:

- Anderson-Darling
- Pearson-D'Agostino
- Shapiro–Wilk test
- ...

Sammanfattning - duglighetsberäkningar

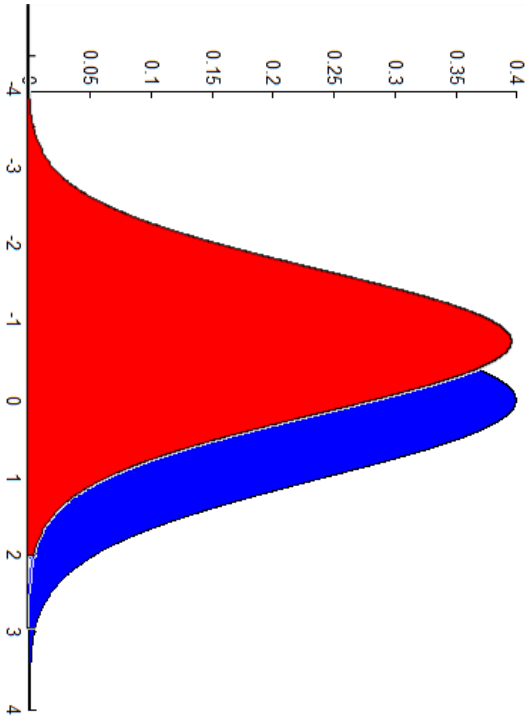
- Stabil process.
- Normalfördelning (histogram eller normplot).
- Använd tillräckligt stora stickprov (eventuellt konfidensintervall).

Agenda

- Vad ska vi mäta?
  - Vilka mätpunkter, vad ska lagras?
  - Reduktion av mätpunkter
- Hur analyserar vi?
  - Statistiska grundbegrepp
  - Övervaka processer/styrdiagram
  - Styra på tolerans?
  - Kapabilitet
- Hur ska vi mäta?
  - Noggrannhet/Repeterbarhet

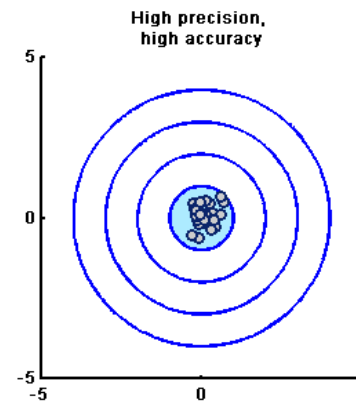
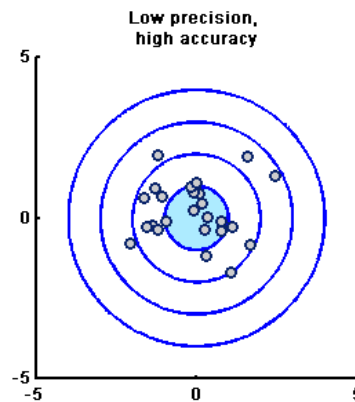
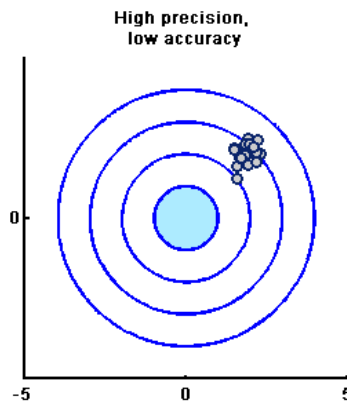
Mätfrekvens och stickprovsstorlek

- Mätfrekvens:
  - Påverkar hur snabbt en förändring upptäcks.
- Stickprovsstorlek:
  - Påverkar hur känsligt diagrammet är för en förändring (ARL - Average Run Length- kan beräknas).
  - Påverkar känsligheten för avvikelse från normalfördelning (mv-diagram). Riktlinje $n > 3$.
- Kopplat
- Avvägning mellan kostnad för mätning och kostnad för att inte upptäcka avvikelser (snabbt).

Precision och noggrannhet

- Noggrannhet (accuracy): Hur nära det sanna värdet?
- Precision: Hur lika är mätningar gjorda under samma förutsättningar?
  - Repeterbarhetsstudier: Upprepade mätningar gjorda under samma förutsättningar (precision under samma förutsättningar).
  - Reproducerbarhetsstudier: Upprepade mätningar gjorda under samma förhållanden, men med olika operatörer (precision under olika förutsättningar).

Mätsystem

- Mätsystem i statistisk jämvikt.
- Liten variation (<10% - bra, <20-30 % brukbart) i förhållande till det som ska mätas.

$$\sigma_{uppmätt}^2 = \sigma_{produkt}^2 + \sigma_{mätning}^2$$

- Mätsystem ofta ok om $\sigma_{mät} < \sigma_{produkt} / 2$

$$\sqrt{\sigma_{produkt}^2 + \sigma_{mät}^2} = \sigma_{produkt} \sqrt{1 + \frac{\sigma_{mät}^2}{\sigma_{produkt}^2}}$$

Agenda

- Vad ska vi mäta?
  - Vilka mätpunkter, vad ska lagras?
  - Reduktion av mätpunkter
- Hur analyserar vi?
  - Statistiska grundbegrepp
  - Övervaka processer/styrdiagram
  - Styra på tolerans?
  - Kapabilitet
- Hur ska vi mäta?
  - Noggrannhet/Repeterbarhet

Take-aways...

- Statistik – ett sätt att inte behöva mäta allt, men det har ett pris...
Om diskreta mätpunkter, placera dem med eftertanke
- Skilj på toleransgränser och styrgränser
- Undvik överstyrning
- Om ni räknar ut duglighet, ha koll på fördelning och stickprovsstorlek
- Mätfrekvens - avvägning mellan kostnad för mätning och kostnad för att inte upptäcka avvikelser (snabbt).

